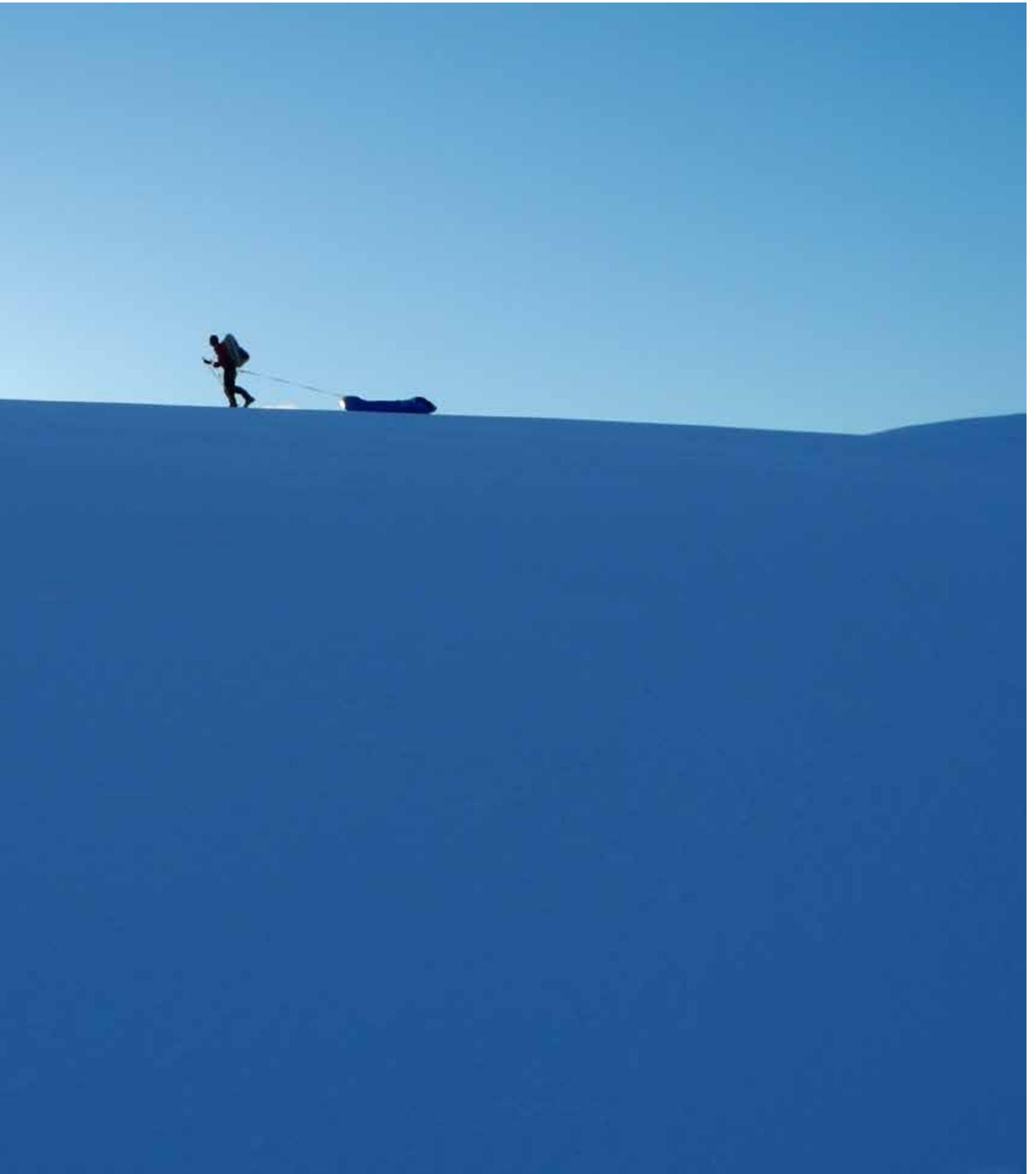

NY VRI OVER SVARTISEN

Å krysse Svartisen var en gammel drøm, og en av mange mål på den lange listen. Vi slo to fluer i en smekk, og tok like greit med meg både packraft og ski.

TEKST **JOSE MIJARES**

Det var ikke nok for meg å krysse Svartisen, som i Svartisen Ekspres og hjem igjen på kortest mulig tid. Jeg ville at kryssingen av Svartisen skulle bli en del av en lengre ekspedisjon, som en av de russiske dukkene der det gjemmer seg en mindre dukke på innsiden, og hver og en av dem er vakrere enn den neste.

En komplett ekspedisjon hvor Svartisen var selve perlen, mens reisen var like så interessant og opplevelsesrik som destinasjonen i seg selv.

Når du har friheten til å gå hvor du vil, har du friheten til å velge det du ønsker og du trenger ikke å overbevise noen om det. Turen var nøye gjennomtenkt.

Svartisen er Norges nest største isbre, med to store blokker av is på over 350 kvadratkilometer. Det er en vill plass med få besøkende, og hadde lenge stått på min liste over ventende ekspedisjoner. Nå var det ingen tvil. Jeg måtte gå. Det ble nesten en nødvendighet å få gjort det for meg selv, for å føle at jeg kunne oppleve livet fullt ut.

Isbreen begynner fra kanten på en innsjø og er over den arktiske polarsirkelen. Det er en stor skjønnhet delt i to deler som utgjør en veldig spesiell karakteristikk. Dette betyr at å krysse

den opp og ned er som to helt forskjellige breer, en erobring på 1000 meter høyde to ganger. Det høyeste punktet på breen ligger 1594 meter over havet og Engenbreen har en tykkelse på opptil 450 meter. I en av nettene sov vi i dalen som skiller isbreen i to – et magisk sted.

Men la oss starte fra begynnelsen. Nord for Svartisen ligger Bodø, og i sør ligger Mo i Rana. For å komme seg til isbreen fra nord er det mye sjø og snø i dalene. For å komme seg fra sørsiden av isbreen er det en skog dekket av snø og en elv mellom fjellkantene.

Etter å ha orientert meg med kartet, forsøkt å finne en rute som gir mening og en estetisk fin tur, og hvor alt utstyret vi har liggende hjemme ville kunne komme i bruk, begynte ideen å forme seg. Mitt følge på denne turen, er min beste venn Hilo Moreno. Vi har lang erfaring med reiser sammen, og vi trenger ikke engang bruke ord for å kommunisere med hverandre – kun et blick er nok til å forstå hva den andre tenker.

Jeg sendte en melding til Hilo da han jobbet i Antarktis som guide, der jeg fortalte om hvordan jeg planla ruten. Endelig var alle delene satt sammen. Nå gjensto det bare å gjennomføre selve turen. Datoen var avgjørende for denne turen. Vi måtte

finne en tid på året med nok snø for å komme oss fremover med ski fra sjøsiden, og sjø og elver som ikke hadde fryst igjen for packraftene. Sjøen frøs aldri igjen på kysten, men for å komme frem til isbreen måtte vi komme padlende fra Bodø, og over en elv som vi ikke hadde noen kunnskap om. Vi visste ikke hvilken type elv det var snakk om, og om den var fryst eller ikke. Vi ønsket også å slå leir ved kanten av breen, helst på en gresslette. Det er bare en tid på året det er mulig å få alle ønskene oppfylt – dette året måtte det være i siste uken av april.

Vi møttes i Bodø. Jeg kom noen timer før Hilo, og brukte tiden på å gå rundt i byen, som jeg ikke har besøkt på mange år. Dagen derpå spurte vi en taxisjåfør om han kunne kjøre oss ut av byen. Han forstod ikke helt hvorfor vi bar på ski og årer uten noen flåte. Hva han ikke visste var at vi hadde våre packrafter pakket godt inn i sekken uten å være blåst opp. Faktisk var det hovedemnet vi snakket om med alle de vi møtte under hele ekspedisjonen, jeg antar noen trodde vi bare hadde gått oss bort fordi de ikke så packraftene.

Å padle på sjøen med packrafter var nytt for Hilo og meg. Vi skulle selvsagt ikke krysse hele Bodøfjorden, mer enn fire kilometer brei og uten noen tidligere erfaringer. Men tålmodig padlet vi omtrent en kilometer rundt fjorden. Hvis det er motvind og grov sjøgang er du som en liten valp på sjøen i en packraft. Det tok ikke lange tiden før vi hadde lært en lekse.

Vi brukte fire dager på komme fram til siste dalen av den siste fjorden, hvor vi kunne forlate packraftene og begynne å gå på ski opp på isbreen.

«Herfra til Svartisen hadde vi en stor innsjø å krysse, blank som marmor. Selve entreen til isbreen.»

Hilo er en stor fan av lett utstyr. På denne turen tok han med sitt ultralette telt som ikke veide mer enn en halv kilo, med nok plass til hele fire personer, og en ryggsekk som var fem ganger lettere enn min.

Vi hadde med sommersoveposer og gassbrenner, minst mulig med vinterklær og mat målt i gram. Vi hadde gjort så mye kalkulering av maten at vi nesten gikk tomme ved turens ende, et stort ønske var å finne mat i hyttene på veien. Uten at det skjedde.

Da vi var ferdig med hele den maritime fasen i packrafter, og alt utstyret var tilbake i ryggsekken, føltes det som å bære et nesehorn. Vi måtte hvile hver 50. meter. Pokker!

Vi hadde denne situasjonen i hele 13 kilometer, med 500 meters stigning helt til vi kom fram til en hytte. Det er ikke mange ganger før har jeg gjort like tøffe turer i mitt liv. Hvor tung var ryggsekken? Ingen ide. Vi fant en fjærskala i en hytte, en av de som måler maksimalt 25 kilo, og den ble nesten ødelagt.

«Vi var der for moro skyld. Uten noe moro var det ikke en tur.»

Dagen etter visste vi at vi ikke kunne gå langt bærende med disse tunge ryggsekkene, og som Hilo sa; dette var ikke en søndagstur i det hele tatt! Vi var der for moro skyld. Uten noe moro var det ikke en tur. Konsekvent lagde vi en plan, blå opp packraftene og bruk dem som pulker bare for padleutstyret vårt: vest, årer og reperasjonssett. Det så ikke tungt ut, men det var 5-6 kilo mindre på ryggen. Jeg la også all søplet og resten av maten i packraften, omtrent 10 kilo til sammen. Nå som vi fikk omrokkert var ikke ryggsekken noe problem lengre.

Vi ankom hytten vi hadde planlagt, som viste seg å være en liten hytte med to senger, elektrisitet, kaffekjele og en radio. Herfra til Svartisen hadde vi en stor innsjø å krysse, blank som marmor. Selve entreen til isbreen, og vi visste at dette var den beste måten å entre breen på. Vi hadde god gli og mye stigende kilometer helt til vi kom fram til hytta Tåkeheimen, hvor jeg ankom med min siste energi.

Tåkeheimen er et av de vakreste ørneredene, og har den beste utsikten jeg noen gang har sett. Den neste dagen ser vi også helt ned til den imponerende fjorden. Vi forlot plassen for å komme oss videre, der vi travet oss gjennom en del av isbreen helt ut til tungen av isbreen. Her antok vi at det var en bra måte å stige ned fra breen på, for å ende opp i

dalen mellom de to isbreene. Leirplassen bydde på en uslælig utsikt hvor vi så over ut over breen vi hadde krysset, og den store nedstigningen som ventet på oss neste dag. Nesten på kanten av hva som er mulig å fare på ski med pulk.

Denne delen av isbreen er vanskeligere å passere, med flere steiner og høye kanter. Etter en hel dag med vandring på ski på den østlige siden, møtte vi på Fingerbreen. Vi skled mer enn seks kilometer nedover med en nesten perfekt helling, det så ut som slalåm. Vi fant den perfekte krysningen, i midten av selve isbreen. På en slette over en gjenfrost innsjø slo vi leir, storfornøyd med krysningen.

Vi var tilbake i skogen med pløsete snø den nest siste dagen. Vi visste at vi var på vei mot en hytte og ba til Odin om at det kunne være mat der. Vi hadde ikke matforsyning igjen og vi var sultne. Vårt ønske ble hørt og i Blakkådalshytta hadde vi en skikkelig bankett.

Nå hadde vi bare en dag på å komme oss tilbake til sivilisasjonen, før vi skulle fly fra Bodø neste dag. Men vi hadde ingen ide om hva som ville skje under denne siste fasen av ekspedisjonen, 27 kilometer fra Mo i Rana. Kartet viste oss et søkk med 500 meter skrånning, og det var plan B for å unngå en markant dal

PACKRAFT

Å krysse Svartisen hadde ikke vært enkelt med en kajakk, men en packraft lar deg se på kartet med nye øyne, og du kan besøke steder der fotturen, skituren eller sykkelturen kan kombineres med å bruke elver som vanligvis hindrer videre tur. Du kan bevege deg gjennom naturen på en ny og spennende måte.

Det finnes flere merker som har packrafter, men jeg bruker Alpacka. De er pionerene, og for meg er dette de mest robuste jeg har prøvd hittil. Bestevennen til en packraft er en tørrdrakt. Uten dette er det ikke så mye du får gjort, i alle fall i kaldt vann. Selv bruker jeg alltid en robust ekspedisjonsmodell, og fore

trekker å være litt for varm istedet for kald, og det er også tryggere.

Føttene kan også ha det bra i lettvektssko, men om du skal krysse eller gå langs elver i flere dager er det bedre å bruke en god fjellsko. Neoprensko fungerer også på mange turer, og de kommer i ulike tykkelser. Redningsvest og hjelm er også viktig å ha på, spesielt på de litt tøffere elvene.

Selvsagt må du også ha en padleåre – ellers blir det lite tur. Her finner du mange ulike materialer; Plastikk, fiber, karbon, og kevlar. De lette er dyrere, men om du sparer noen gram kan det gi utslag på mer energi utover lange

padledager. Åra må være mulig å dele opp i flere deler, slik at du kan pakke den med deg.

En packraft gir deg god lastekapasitet. Selv har jeg padlet Karasjok-elven sammen med min enorme Malamut-hund, i tillegg til ryggsekk om bord. Fortsatt hadde jeg ok plass. For å få med deg ryggsekken ombord i packraften bør du bruke en vanntett pakksekk. Putt også alt i sekken opp i vanntette pakksekker, så er du på den sikre siden.

De fleste turene står igjen å gjøre, og det er uendelige muligheter. Bare fantasien setter grensene!

1 DUMMY: Bildetekst 2 DUMMY: Bildetekst 3 DUMMY: Bildetekst

rett ved en elv. Vi hadde hørt fra andre at det var tryggere. Vi analyserte kartet og landskapet, det var noe som ikke stemte og vi bestemte oss for å følge instinktet vårt og prøve elven. Hvis den ikke var fryst igjen, og med en lav strømming, ville den lede oss til den samme motorveien.

Vi begynte å gå gjennom skogen for å finne elven, og veien var nesten helt blokkert av trær. I enden av en dyp skråning lå den, vill og levende, og den ropte på oss. For et vakkert sted! Alt var helt perfekt, helt til elven startet å bli smalere og brattere. Etter et par velt med packraften fant vi ut at elven var uframkommelig. Omtrent en kilometer før veien tok vi opp packraftene fra elven og gikk til en snødekt sti omringet av trær. Igjen tok vi på oss skiene og skled

nedover bakken helt ned til motorveien. Vi hadde snø helt til vi traff på asfalten, bare 25 meter over sjøkanten. For en avslutning!

Nå gjensto det bare ett spørsmål. Hvordan skulle vi klare å komme oss til Mo i Rana, som var 27 kilometer unna, uten å ringe en taxi? Hilo gjorde alt i sin makt for å overtale en person om å kjøre oss i hans pickup, i det minste til flyplassen så vi var kun ni km fra Mo i Rana. Til slutt gikk det, selv om hunden til sjåføren satt i baksetet mens vi satt på lasteplanet. Helt fra begynnelsen av turen hadde jeg hatt en følelse av ikke å være i Norge. Landskapet var så alpint at det minnet mer om Alaska, og måten vi satt på i en pickup føltes mer amerikansk enn norsk. Norge har virkelig mye å by på.

